

**WYTYCZNE DLA KLIENTÓW ODDZIAŁU LABORATORYJNEGO
POWIATOWEJ STACJI SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNEJ W ŁOMŻY
dotyczące pobierania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi**

SZANOWNY KLIENCIE

**SPOSÓB POBRANIA PRÓBKII ORAZ WARUNKI JEJ TRANSPORTU MAJĄ
ISTOTNY WPŁYW NA UZYSKIWANE WYNIKI BADAŃ.**

Próbki wody pobierane są przez:

- próbkobiorców Państwowej Inspekcji Sanitarnej
- próbkobiorców przeszkolonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej
- przedstawicieli laboratorium certyfikowanego w zakresie pobierania próbek wody
- indywidualnych klientów, którzy chcą wykonać badanie wody dla własnych potrzeb.

W przypadku, gdy zdecydujesz się sam pobrać próbki wody do badań ponosisz całkowitą odpowiedzialność za etap pobierania i transportu próbek oraz stan próbki przeznaczonej do badań.

Wskazane jest, abyś wcześniej skontaktował się z laboratorium, np. dzwoniąc pod nr (86) 216-52-01 wyjaśnić cel badania oraz ustalił termin dostarczenia próbek do badań.

Naczynia do pobierania próbek możesz pobrać od poniedziałku do piątku w godzinach: 7:45 - 15:00

Próbki do badań są przyjmowane w poniedziałek, wtorek, środę w godzinach: 7:45 - 11:30

Wydawanie naczyń oraz przyjmowanie próbek odbywa się w budynku PSSE w Łomży przy ul. Dwornej 21 - pokój nr 1 na parterze.

Ogólne zasady pobierania próbek wody

1. Do pobierania próbek wykorzystaj pojemniki przygotowane przez laboratorium.
2. Do badań mikrobiologicznych pobierz wodę w jałowe butelki, które są opakowane w papier i oznakowane terminem ważności sterylizacji. Nie pobieraj próbek do butelek po terminie ważności sterylizacji.
3. Wodę do badań organoleptycznych i fizyko-chemicznych pobieraj do butelek szklanych lub tworzywa sztucznego. Pojemność pojemnika uzależniona jest od objętość próbki potrzebnej do wykonania 1 oznaczenia oraz od liczby zleczanych oznaczeń.
4. Przed rozpoczęciem spuszczenia wody i pobierania próbki zdejmij z kurka wszystkie urządzenia, np. wężyki, sitka itp.
5. Kran umyj wewnątrz i zewnątrz szczotką przy użyciu detergentu, np. mydła lub płynu do mycia naczyń. Dokładnie spłukaj wodą.
6. Spuszczaj wodę z kranu przez min.10 minut do osiągnięcia stałej temperatury w celu oczyszczenia kurka. (Niekiedy może być konieczne spuszczenie wody nawet przez 30 min, na przykład w przypadku pobierania próbek z odgałęzień sieci, w których może gromadzić się osad, z nowych instalacji lub instalacji długo nieużywanych).

Pobieranie próbek do badań mikrobiologicznych

Do wód chlorowanych należy stosować butelkę z tiosiarczanem sodu.

Jeżeli próbka wody pobierana jest z kranu:

Kran metalowy opal płomieniem, kran z tworzywa sztucznego zdezynfekuj, np. przez zanurzenie na 10 minut w 5-10 % roztworze chloru czynnego lub alkoholu.

Otwórz kran, ustaw strumień wypływającej wody tak, aby nie rozpryskiwała się. Bezpośrednio przed pobraniem próbki butelkę wyjmij z opakowania, odkręć nakrętkę lub wyjmij korek, usuń papierowy pasek włożony między szyjkę butelki a jej zamknięcie. Zamknięcie trzymaj w ręce dolną częścią do dołu, chroniąc je przed zanieczyszczeniem. Napełnij butelkę wodą do 4/5 objętości. Natychmiast zamknij butelkę. Zapakuj w papier.

Jeżeli próbka wody pobierana jest bezpośrednio ze studni:

Wodę ze studni pobrać przy pomocy wiadra przeznaczonego tylko do wody. Trzy wiadra wyciągniętej wody ze studni wylać, a z czwartego nalać wodę do butelki. Otworzyć butelkę, usuń papierowy pasek, nalej wodę z wiadra do butelki, nie dotykając butelki brzegiem wiadra. Nie zanurzaj butelki w wiadrze.

Jeżeli woda pobierana jest z węży gumowych lub tworzywa sztucznego

Obetnij ok.10 cm końcówki węża, a koniec zanurz na 10 min w 5-10 % roztworze chloru czynnego lub alkoholu. Potem spuszczaaj wodę przez okres około 10 min i pobierz próbkę nie dotykając węża do butelki.

UWAGI:

1. Nie napełniaj całkowicie butelki, tak, aby po zamknięciu korkiem pozostała przestrzeń z powietrzem.
2. Nie wypłukiwać białego proszku!
3. Próbka powinnaś dostarczona do laboratorium jak najszybciej po pobraniu - najlepiej w ciągu 4 godzin.

Pobieranie próbek do badań fizycznych, chemicznych i organoleptycznych

Jeżeli próbka wody pobierana jest z kranu:

Wodę do badań w zakresie kontrolnym pobierz się do butelki PET o pojemności min. 1 l. Butelkę PET dwukrotnie przepłukaj pobieraną wodą, napełnij i natychmiast zamknij. Sposób pobierania wody do badań w innym zakresie niż kontrolny należy skonsultuj z laboratorium.

Podczas pobierania próbki woda powinna powoli wpływać do naczynia i przelewać się.

Jeżeli próbka wody pobierana jest bezpośrednio ze studni:

Wodę ze studni pobierz przy pomocy wiadra (lub innego naczynia czerpalnego) przeznaczonego tylko do wody. Woda powinna powoli wpływać do naczynia na próbkę i przelewać się.

UWAGI:

1. Całkowicie napełnione naczynie szczelnie zamknij korkiem w taki sposób, aby nad próbką nie powstały pęcherzyki powietrza.
2. Próbkę po pobraniu dostarcz jak najszybciej do Laboratorium - najlepiej w ciągu 4 godzin.
3. Dopuszcza się dostarczenie próbki w butelce 1 l po wodzie mineralnej niegazowanej, kilkakrotnie przepłukanej wodą, która ma być badana.

Transportowanie próbek

Zapewnij, aby naczynia z próbkami dostarczone do laboratorium były szczelnie zamknięte oraz chronione przed oddziaływaniem światła i schłodzone do temperatury 2-5 °C (do badań mikrobiologicznych $5 \pm 3^{\circ}\text{C}$).

Dodatkowe informacje znajdziesz m.in. w:

PN-EN ISO 5667-3:2013 Jakość wody-- Pobieranie próbek-- Część 3: Wytyczne dotyczące utrwalania i postępowania z próbkami wody,

PN- EN ISO 5667-5:2003 Jakość wody-- Pobieranie próbek--Część 5: Wytyczne dotyczące pobierania próbek wody do picia i wody używanej do produkcji żywności i napojów,

PN-EN ISO19458:2007 Jakość wody-- Pobieranie próbek do analiz mikrobiologicznych